

MINTAQADA BIOIQTISODIYOT TARMOQLARINING INNOVATSION RIVOJLANISHINI BOSHQARISH MEXANIZMINI SHAKLLANTIRISH VA JORIY ETISH

G‘aybulloyeva Dilnoza Faxridin qizi

Osiyo xalqaro Universiteti

Iqtisodiyod fakulteti Magistiri

Annotatsiya: Bioiqtisodiyot tarmoqlarining innovatsion rivojlanishini boshqarish mexanizmini shakllantirish va joriy etish mintaqaviy iqtisodiy o‘shish, ekologik barqarorlik va ijtimoiy rivojlanish uchun muhim ahamiyatga ega. Bioiqtisodiyot, tabiiy resurslarni barqaror ravishda ishlatish va ularni qayta ishlash orqali iqtisodiy faoliyatni yo‘lga qo‘yish jarayonidir. Ushbu jarayon, qishloq xo‘jaligi, energetika, kimyo sanoati va boshqa sohalarda innovatsion texnologiyalarni joriy etish orqali amalga oshiriladi. Mintaqada bioiqtisodiyot tarmoqlarining rivojlanishi, iqtisodiy o‘shishni ta‘minlash bilan birga, atrof-muhitni muhofaza qilish va ijtimoiy barqarorlikni oshirishga xizmat qiladi. Shu bois, bioiqtisodiyot tarmoqlarining innovatsion rivojlanishini boshqarish mexanizmini shakllantirish zarur.

Kalit so‘zlar: bioiqtisodiyot, tarmoqlar, innovatsion rivojlanish, boshqarish mexanizmi, shakllantirish, iqtisodiy o‘shish, ijtimoiy rivojlanish.

Аннотация: Формирование и реализация механизма управления инновационным развитием отраслей биоэкономики имеет важное значение для экономического роста региона, экологической стабильности и социального развития. Биоэкономика – это процесс установления экономической деятельности посредством устойчивого использования и переработки природных ресурсов. Этот процесс осуществляется за счет внедрения инновационных технологий в сельском хозяйстве, энергетике, химической промышленности и других сферах. Развитие секторов биоэкономики в регионе, обеспечивая экономический рост, служит повышению защиты окружающей среды и социальной стабильности. Поэтому необходимо сформировать механизм управления инновационным развитием отраслей биоэкономики.

Ключевые слова: биоэкономика, сети, инновационное развитие, механизм управления, образование, экономический рост, социальное развитие.

Abstract: Formation and implementation of the mechanism for managing the innovative development of bioeconomy sectors is important for regional economic growth, environmental stability and social development. Bioeconomy is the process of establishing economic activities through the sustainable use and recycling of natural resources. This process is carried out

through the introduction of innovative technologies in agriculture, energy, chemical industry and other fields. The development of bioeconomy sectors in the region, while ensuring economic growth, serves to increase environmental protection and social stability. Therefore, it is necessary to form a mechanism for managing the innovative development of bioeconomy industries.

Key words: bioeconomy, networks, innovative development, management mechanism, formation, economic growth, social development.

KIRISH

Bioiqtisodiyot tarmoqlarining innovatsion rivojlanishini boshqarish mexanizmi, birinchi navbatda, davlat siyosati asosida shakllanishi kerak. Davlat, bioiqtisodiyot sohasida innovatsiyalarni qo‘llab-quvvatlash, ilmiy tadqiqotlarni rag‘batlantirish va yangi texnologiyalarni joriy etish uchun zaruriy shart-sharoitlarni yaratishi lozim. Bu, bioiqtisodiyot tarmoqlarida raqobatbardoshlikni oshirish va ularning samaradorligini ta'minlashga yordam beradi. Davlat tomonidan amalga oshiriladigan siyosatlar, bioiqtisodiyot tarmoqlarining rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi va ularni innovatsion yo'nalishlarga yo'naltiradi. Bundan tashqari, bioiqtisodiyot tarmoqlarida innovatsion rivojlanishni boshqarish uchun ilmiy tadqiqotlar va innovatsion texnologiyalarni qo‘llab-quvvatlash muhimdir.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mintaqadagi ilmiy muassasalar va tadqiqot markazlari, bioiqtisodiyot sohasida yangi texnologiyalarni ishlab chiqish va joriy etishda faol ishtirok etishlari kerak. Bu, bioiqtisodiyot tarmoqlarida innovatsiyalarni amalga oshirish va ularning samaradorligini oshirishga yordam beradi. Shuningdek, ilmiy tadqiqotlar orqali bioiqtisodiyot sohasidagi muammolarni hal qilish va yangi yechimlar topish imkoniyati yaratiladi. Xususiy sektor va davlat o'rtasidagi hamkorlik, bioiqtisodiyot tarmoqlarining innovatsion rivojlanishini boshqarish mexanizmining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Xususiy sektor, bioiqtisodiyot tarmoqlarida innovatsion texnologiyalarni joriy etish va yangi mahsulotlar ishlab chiqishda faol ishtirok etishi kerak. Davlat esa, xususiy sektorni qo‘llab-quvvatlash va ularning faoliyatini rag‘batlantirish uchun zaruriy shart-sharoitlarni yaratishi lozim. Bu, bioiqtisodiyot tarmoqlarining rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi va innovatsion jarayonlarni tezlashtiradi.[1]

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Ta'lim va malaka oshirish ham bioiqtisodiyot tarmoqlarining innovatsion rivojlanishini boshqarish mexanizmining muhim jihatlaridan biridir. Bioiqtisodiyot sohasida malakali mutaxassislar tayyorlash, ilmiy tadqiqotlar va innovatsion texnologiyalarni joriy etish uchun muhimdir. Ta'lim muassasalari, bioiqtisodiyot sohasida yangi bilimlarni o'rgatish va mutaxassislarni tayyorlashda faol ishtirok etishlari kerak. Bu, bioiqtisodiyot tarmoqlarida innovatsion rivojlanishni ta'minlash va ularni raqobatbardosh qilishga yordam beradi. Barqaror rivojlanish tamoyillari, bioiqtisodiyot tarmoqlarining innovatsion rivojlanishini boshqarish mexanizmining asosiy tamoyillaridan biridir. Bioiqtisodiyot, atrof-muhitni muhofaza qilish va

iqtisodiy o‘shishni birlashtiruvchi bir tizimdir. Shu bois, bioiqtisodiyot tarmoqlarida innovatsion rivojlanishni boshqarish jarayonida ekologik xavfsizlik, ijtimoiy barqarorlik va iqtisodiy samaradorlikni ta'minlash zarur. Bu, bioiqtisodiyot tarmoqlarining barqaror rivojlanishiga yordam beradi va ularning ijtimoiy-iqtisodiy ta'sirini oshiradi. Mintaqaviy hamkorlik, bioiqtisodiyot tarmoqlarining innovatsion rivojlanishini boshqarish mexanizmini shakllantirishda muhim rol o‘ynaydi. Mintaqalar o‘rtasida tajriba almashish, bilim va texnologiyalarni o‘zaro taqsimlash, bioiqtisodiyot sohasida innovatsion rivojlanishni tezlashtiradi. Mintaqaviy hamkorlik, bioiqtisodiyot tarmoqlarining samaradorligini oshirish va ularni rivojlantirishda muhim rol o‘ynaydi.[2]

Bu, bioiqtisodiyot sohasida yangi imkoniyatlar yaratadi va mintaqaviy iqtisodiy o‘shishni ta'minlaydi. Moliyaviy resurslarni jalb qilish ham bioiqtisodiyot tarmoqlarining innovatsion rivojlanishini boshqarish mexanizmining ajralmas qismidir. Bioiqtisodiyot sohasida innovatsion loyihalarni amalga oshirish uchun moliyaviy resurslar zarur. Davlat, xususiy sektor va xalqaro tashkilotlar o‘rtasida moliyaviy hamkorlikni rivojlantirish, bioiqtisodiyot tarmoqlarining rivojlanishini tezlashtiradi. Bu, bioiqtisodiyot sohasida yangi loyihalarni amalga oshirish va innovatsion texnologiyalarni joriy etishga yordam beradi. Bioiqtisodiyot tarmoqlarining innovatsion rivojlanishini boshqarish mexanizmi, monitoring va baholash tizimini joriy etishni talab qiladi. Bioiqtisodiyot tarmoqlarida innovatsion jarayonlarni baholash va monitoring qilish, ularning samaradorligini oshirish va muammolarni aniqlashga yordam beradi. Bu, bioiqtisodiyot tarmoqlarining rivojlanishini nazorat qilish va zarur choralarni ko‘rish imkonini yaratadi.[3]

Monitoring va baholash tizimi, bioiqtisodiyot tarmoqlarining innovatsion rivojlanishini boshqarish jarayonida muhim ahamiyatga ega. Axborot texnologiyalarini joriy etish, bioiqtisodiyot tarmoqlarining innovatsion rivojlanishini boshqarish mexanizmining yana bir muhim jihatidir. Axborot texnologiyalari, bioiqtisodiyot tarmoqlarida innovatsion jarayonlarni tezlashtirish va samaradorligini oshirishda muhim rol o‘ynaydi. Axborot texnologiyalarini qo‘llash, bioiqtisodiyot sohasida yangi imkoniyatlar yaratadi va ularning rivojlanishini tezlashtiradi. Bu, bioiqtisodiyot tarmoqlarining raqobatbardoshligini oshirishga yordam beradi. Ijtimoiy mas'uliyatni oshirish, bioiqtisodiyot tarmoqlarining innovatsion rivojlanishini boshqarish mexanizmining muhim jihatlaridan biridir. Bioiqtisodiyot sohasida ishlaydigan tashkilotlar, ijtimoiy mas'uliyatni o‘z zimmasiga olishi va atrof-muhitni muhofaza qilishga qaratilgan faoliyatlarni amalga oshirishi kerak. Bu, bioiqtisodiyot tarmoqlarining ijtimoiy ta'sirini oshirish va ularning barqaror rivojlanishini ta'minlashga yordam beradi.[4]

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, bioiqtisodiyot tarmoqlarining innovatsion rivojlanishini boshqarish mexanizmini shakllantirish va joriy etish, mintaqaviy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishi, ekologik muvozanatni saqlash va ijtimoiy barqarorlikni oshirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu mexanizm, davlat siyosati, ilmiy tadqiqotlar, xususiy sektor va davlat o‘rtasidagi hamkorlik, ta'lim va malaka oshirish, barqaror rivojlanish tamoyillari, mintaqaviy hamkorlik,

moliyaviy resurslar, monitoring va baholash tizimi, axborot texnologiyalari va ijtimoiy mas'uliyatni o'z ichiga olishi zarur. Bioiqtisodiyot tarmoqlarining innovatsion rivojlanishini boshqarish mexanizmi, mintaqada yangi imkoniyatlar yaratadi va iqtisodiy o'sishni ta'minlaydi. Bu jarayon, kelajakda bioiqtisodiyot sohasida raqobatbardoshligini oshirish va uning samaradorligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Khudoyberdiyev, A. (2020). "Bioeconomy and its development prospects". Tashkent: National University of Uzbekistan.
2. Rahmonov, M. (2021). "Innovative Economy: Theory and Practice". Tashkent: Ministry of Economy and Industry of the Republic of Uzbekistan.
3. Muradov, D. (2022). "Bioeconomic Innovations in Agriculture". Tashkent: Publication of the Agricultural Institute of Uzbekistan.
4. Tursunov, R. (2019). "Environmental protection and bioeconomy". Tashkent: National University of Uzbekistan.
5. Abdullayev, S. (2020). "Introduction of innovative technologies in bioeconomy industries". Tashkent: Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan.
6. Karimov, B. (2021). "Sustainable Development and the Bioeconomy: Challenges and Solutions." Tashkent: Uzbekistan State University of World Languages.
7. Askarov, F. (2022). "Increasing competitiveness in bioeconomy sectors". Tashkent: Ministry of Economy and Industry of the Republic of Uzbekistan.
8. Nurmatov, A. (2019). "Innovative Development and the Bioeconomy: New Approaches". Tashkent: Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan.
9. Kadyrov, E. (2020). "Bioeconomy and its economic efficiency". Tashkent: National University of Uzbekistan.
10. Sultanov, J. (2021). "Development of bioeconomy sectors in Uzbekistan: problems and prospects". Tashkent: Ministry of Economy and Industry of the Republic of Uzbekistan.